

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΙΕΡΕΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΕΤΟΣ ΝΑ' • ΤΕΥΧΟΣ 7
• ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2005

Γεαν Χωλεις

ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

Μηνιαίο περιοδικό για τους ιερείς

Ιωάννου Γενναδίου 14, 115 21 ΑΘΗΝΑ
Τηλ: 210 72.72.234, Fax: 210 72.72.247

Διεύθυνση Διαδικτύου της Έκκλησίας
<http://www.ecclesia.gr>
Ηλεκτρονική διεύθυνση :
e-mail: contact@ecclesia.gr
e-mail «Εφημερίον»: lhatzifoti@hotmail.com

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ
του Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης
Ἑλλάδος κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Μορφωτικῆς καὶ Ἐπικοινωνιακῆς
Ὑπηρεσίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ
Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου
Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως Σεραφεῖμ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:
Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ:
Ἰ. Μ. Χατζηφώτης

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ-ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ -
ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΙ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ-ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕΕ
Σόλωνος 98, 106 80 Ἀθήνα
Τηλ.: 210 3661200, Fax: 210 3617791
<http://www.livanis.gr>

ΕΞΟΦΥΛΛΟ:

Αὐτὴ ἡ συγκλονιστικὴ μορφή ἐνὸς μεγάλου σύγχρονου καλλιτέχνη, τοῦ Τήμιου Γιαννούλη Χαλεπᾶ, ποὺ ἡ μάνα του τοῦ κατέστρεψε τὰ ἔργα ὡς τὸ θάνατό της, χαλυβδώνοντας ἔτσι τὴ θέλησή του καὶ τὴν ταραγμένη υγεία του, ἀποτελεῖ ἕνα χαρακτηριστικὸ παράδειγμα τῆς μοναξιάς πολλῶν σπουδαίων μορφῶν τῆς Τέχνης. Δύναμη, ἐκφραστικότητα, δέσιμο μὲ τὴν παράδοση καὶ μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς σὲ ἀναζήτηση νέων μορφῶν ριζωμένων σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἑλληνικὴ κλασικὴ παράδοση ἀποπνέει τὸ ἔργο του. Ἕνας ἀκόμη κρίκος στὴν ἀτελείωτη ἀλυσίδα προσφορᾶς τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος στὸν πολιτισμὸ τῆς Οἰκουμένης.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἐπισκοπικὰ Γράμματα

Μητροπολίτου Ἀχελώουσελ. 3

Ἐκκλησία καὶ Πολιτικὴ Κυριαρχία

Μ. Γ. Βαρβούνησελ. 4-5

Ἀναδρομὲς Αὐτοσυνειδησίας 6

Συμβαίνουν - Συνέβησαν - Θὰ Συμβοῦνσελ. 7-12

Ρωμαιοκαθολικοὶ Θεόλογοι

ἀνακαλύπτουν καὶ ὁμολογοῦν 13

Τιμὴ στὸν ἱερεὺς ποὺ ἔδωσαν τοὺς υἱοὺς τους

στὴν διακονία τοῦ Ἱεροῦ Θυσιαστηρίου ... 14-17

Ἡ Θεοτόκος καὶ Ἀειπαρθένος Μαρία

Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου 18-19

Ἡ διαπλοκὴ στὴ γνώση

κ. Ἀλέξανδρου Μ. Σταυροπούλου 20-22

Πρόσκληση γιὰ διάλογο

Πρωτ. κ. Βασ. Θερμοῦ 23

Ψευδομεσσίες καὶ Ψευδόχριστοι

Πρωτ. Βασίλειου Α. Γεωργόπουλο 24-25

Τὸ Θεολογικὸ-Φοιτητικὸ Οἰκοτροφεῖο

τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας 26

Εἰδήσεις καὶ Σχόλια

Κωνσταντίνου Χολέβασελ. 27-28

Ἰδέες - Προτάσεις - Προτιμήσειςσελ. 29

Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ:

Ἀρχιμ. Γεωργίου Χρυσοστόμου 30

Φωτογραφικὰ Στιγμιότυπασελ. 31

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ Συμπρεσβύτερε,

Μετά τόν **Ποιμαντικό Σχεδιασμό**, γιά τόν ὁποῖο σοῦ ἔγραψα στό προηγούμενο γράμμα μου, ἀκολουθεῖ ὁ λεγόμενος **Ποιμαντικός Προγραμματισμός**.

Ποιμαντικός Προγραμματισμός λέγεται καί εἶναι ἡ ἐτοιμασία ἢ ὀργάνωση διαφόρων ἐκδηλώσεων, μέ τίς ὁποῖες ὁ Ἱερεὺς καλύπτει τίς συγκεκριμένες πνευματικές ἀνάγκες τῶν διαφόρων ομάδων τοῦ ποιμνίου του, ὅπως λ.χ. τῶν παιδιῶν, τῶν νέων, τῶν ἐργαζομένων, τῶν ἐνηλίκων, τῶν ὑπερηλίκων, τῶν ἀσθενῶν κ.λπ.

Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτές μπορεῖ νά εἶναι οἱ ἐξῆς: ἡ ὁμιλία, ἡ ἐπίσκεψη στό σπίτι, τήν ἐργασία, σέ ἴδρυμα, στή φυλακή, σέ Σχολεῖο, ἢ Ἡμερίδα, τὸ Συνέδριο, τὸ Προσκύνημα, ἢ Ἑορτή, τὸ κοινὸ γεῦμα, ἢ λατρευτικὴ Ἀκολουθία, ἢ δανειστικὴ ἢ κινητὴ βιβλιοθήκη κ.λπ.

Μέσα πού μποροῦν νά χρησιμοποιηθοῦν γιά τίς διάφορες ποιμαντικές ἐκδηλώσεις εἶναι: ἡ εἰκόνα, ἡ φωτογραφία, ἡ ἀφίσσα, ἡ ζωγραφικὴ, τὸ μουσικὸ ὄργανο, ὁ ἠλεκτρονικὸς ὑπολογιστής, τὸ βιβλίο, τὸ αὐτοκ-

κίνητο, τὸ πλοῖο, τὸ ἀεροπλάνο, τὸ ταξίδι, ἡ ἐκδρομὴ, τὸ τραγούδι, ἡ χορωδία, ἡ ἐπιστολή, τὸ τηλέφωνημα, ἡ εὐχετήρια κάρτα, τὸ τηλεγράφημα, ὁ χαιρετισμός, ἡ χειραψία, ὁ ἀσπασμός, τὸ δῶρο, ἡ ἐξυπηρέτηση κ.λπ.

Ὅργανα κατάλληλα, στὰ ὁποῖα ὁ Ἱερεὺς μπορεῖ νά ἀπευθύνεται γιά νά συμβάλουν στὰ διάφορα προγράμματα εἶναι: ὁ Μητροπολίτης, ὁ Ἱεροκήρυξ, ὁ Θεολόγος, ὁ Δάσκαλος, ὁ Καθηγητής, ὁ Γυμνασιάρχης, ὁ Ἱατρός, ὁ Κοινωνικὸς λειτουργός, ὁ Καθηγητὴς Πανεπιστημίου πού κατάγεται ἀπὸ τὴν περιοχὴ, ὁ ἀπόδημος πατριώτης κ.ἄ.

Συλλογικὰ ὄργανα, μέ τὰ ὁποῖα μπορεῖ ὁ Ἱερεὺς νά συνεργάζεται γιά τὴν ὀργάνωση τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων εἶναι: ἡ Κοινότητα, ὁ Δῆμος, ἡ Νομαρχία, ἡ Περιφέρεια, οἱ διάφοροι Σύλλογοι, τὰ Ὑπουργεῖα, τὸ Σχολεῖο, ἡ Κατασκήνωση κ.λπ. Ὑστερα ἀπὸ ὅλα αὐτά, ἀκολουθεῖ ἡ τοποθέτηση τῶν διαφόρων ἐκδηλώσεων μέσα στό **χρόνο** καὶ στο **χώρο**, δηλαδή, τὸ πότε καὶ τὸ ποῦ θὰ πραγματοποιηθοῦν οἱ ἐκδηλώσεις αὐτές.

Μέ πατρικὲς εὐχές

† Ὁ Α.Ε.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἐκκλησία καὶ Πολιτικὴ Κυριαρχία

Τοῦ Μ. Γ. Βαρβούνη, Ἀναπλ. Καθηγητοῦ
τοῦ Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

Ἡ κα Ἐλπίδα Κ. Βόγλη, σέ ἄρθρο της μέ τίτλο «Ἡ πολιτικὴ κυριαρχία τοῦ ἔθνους καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδας. Ἡ συζήτηση γιὰ τὴν ταυτότητα τοῦ Ἑλληνα», πού δημοσιεύθηκε στὸν τόμο τῶν *Πρακτικῶν τοῦ ΚΒ' Πανελληνίου Ἱστορικοῦ Συνεδρίου* (Θεσσαλονίκη, 25-27 Μαΐου 2001). Θεσσαλονίκη 2002, σελ. 279-299, τὸν ἀφιερωμένο στὴ μνήμη τοῦ καθηγητῆ Ἀπόστολου Ε. Βακαλόπουλου, ἀσχολήθηκε μέ ἓνα πολυσυζητημένο στὴν ἑλληνικὴ βιβλιογραφία ζήτημα, πού εἶχε μάλιστα καὶ πολιτικὴ ἐπικαιρότητα τὴν ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία συνεκλήθη τὸ συνέδριο.

Μετὰ ἀπὸ σύντομο εἰσαγωγικὸ σημείωμα (σελ. 279-284), πού ξεκαθαρίζει ὡστόσο τὴν ὀπτικὴ γωνία ὑπὸ τὴν ὁποία ἡ συγγραφεὺς θὰ ἐξετάσει τὸ ζήτημα, χωρίζει τὸ μελέτημα σέ δύο τμήματα, ὑπὸ τοὺς τίτλους «Ἡ ἐπίδραση τοῦ θρησκευμάτος στὴν πολιτικὴ ταυτότητα τοῦ Ἑλληνα» (σσ. 285-292) καὶ «Ἡ πολιτικὴ κυριαρχία τοῦ ἔθνους» (σσ. 292-299). Ἡ συγγραφεὺς ὅμως, ἐνῶ στὸν τίτλο της ἀναφέρει τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, στηρίζει τὰ ἐπιχειρήματά της σέ γεγονότα καὶ ἱστορικὰ συμβάντα πού ἀνάγονται στίς ἀρχές καὶ τὰ μέσα τοῦ 19ου αἰῶνα, ἰδίως στὸ πρῶτο μέρος, σέ μία περίοδο δηλαδή πού δὲν εἶχε ἀκόμη ὑπάρξει ἡ Ἀυτοκέφαλη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποία ὀλοφάνερα συγχέει πρὸς τὴν Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Θίγει ζητήματα πού νομίζω ὅτι ἔχουν πλέον τελεσιδικήσει, ὅπως τὰ τῆς συμμετοχῆς τῆς Ἐκκλησίας στὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 (σ. 286) καὶ τὰ τῆς ἐννοιολογικῆς σχέσεως τῶν ὄρων

«ἔθνος» καὶ «γένος» (σ. 287), ἐπαναλαμβάνοντας μιὰ μᾶλλον παρωχημένη ἐπιχειρηματολογία. Τὸ σπουδαιότερο δέ, προσπαθεῖ νὰ ἐρμηνεύσει τὴ στάση τῆς Ἐκκλησίας μέ κριτήρια πολιτικὰ καὶ κοσμικά, μὴν ἔχοντας τὴν παραμικρὴ ὑπόψια γιὰ τὸν ἐσχατολογικὸ ρόλο καὶ τὰ πνευματικῆς τάξεως κριτήρια, πού ὑπαγορεύουν τὴν ἐκάστοτε στάση καὶ τὶς ἀπόψεις πού διατυπώνουν οἱ κατὰ καιροὺς ἐκκλησιαστικοὶ ταγοί.

Ἐπιδίδεται λοιπὸν σέ μιὰ παράθεση γνωστῶν γεγονότων γύρω ἀπὸ τὶς ἐπαναστατικὲς ἐθνοσυνελεύσεις καὶ τὰ ἀντίστοιχα συνταγματικὰ κείμενα πού προήλθαν ἀπὸ αὐτὲς (σελ. 288-291), χωρὶς ἴχνος πρωτοτυπίας, οὔτε σέ νέα ἱστορικὰ δεδομένα, ἀλλὰ οὔτε καὶ στίς κρίσεις πού διατυπώνει. Οὐσιαστικὰ ἐπαναλαμβάνει ὅσα ὑποστηρίζει μέρος τῆς ὑπάρχουσας βιβλιογραφίας, πού ἀμφισβητεῖ τὸν ἐθναρχικὸ ρόλο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τὸν ἐθνικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐνῶ πίσω ἀπὸ τὶς γραμμὲς τοῦ κειμένου της διαφαίνεται ἡ διάθεση ἐμπλοκῆς σέ ἓνα πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ πρόβλημα τῆς ἐποχῆς μας, ὄχι μόνον ἑλληνικὸ ἀλλὰ καὶ εὐρύτερα εὐρωπαϊκὸ, πού ἔχει νὰ κάμει μέ τὴν ἀναγνώριση ἢ ὄχι τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ συνακολούθως τῆς Ἐκκλησίας, ὡς προσδιοριστικοῦ παράγοντα τοῦ ἱστορικοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ πολιτισμικοῦ παρόντος καὶ μέλλοντος τῶν λαῶν τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης.

Παρόμοια εἶναι καὶ ἡ σκοπιὰ ὑπὸ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζει τὴν ἀνακήρυξη τῆς αὐτοκεφαλίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (σελ. 293-296), παραγνωρίζοντας ἐντελῶς τὴ σχετικὴ πλούσια θεολογικὴ βιβλιογραφία καὶ ἀνιχνεύοντας πολιτικὰ καὶ μόνον κίνητρα πίσω ἀπὸ τὶς ἐπιλογὲς τῶν πρωταγωνιστῶν. Ἔτσι, ὑποστηρίζοντας ὅτι ἐπρόκειτο γιὰ πράξεις καὶ ἐπιλογὲς μέ «πολιτικούς κατεξοχὴν

πρόναος Πληροφοριακὸ δελτίο, ἔκδοση
τῆς Media Ecclesiastica ΑΕ.
http://www.ecclesia.gr/greek/pronaos/pronaos_15.html

